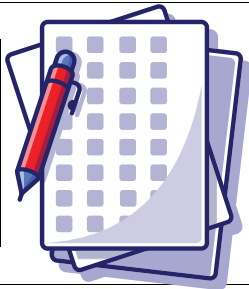


بالاخره کنکور حذف می‌شود یا نه؟!

عضو هیات رئیسه کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس گفت این اقدام با نظر کمیسیون یکی نیست و عدالت آموزشی در این طرح رعایت نخواهد شد اما به دنبال حذف کنکور هستیم و در سال‌های آتی به طور قطع کنکور حذف خواهد شد. در نظر گرفتن ۴۰ درصد معدل و ۶۰ درصد دروس برای این دانش‌آموزان عادلانه نیست و به دنبال آن هستیم راهی را برای رعایت عدالت بین دانش‌آموزان پیاده کنیم. نظرات دانش‌آموزان و معلمان را از سراسر کشور جمع‌آوری می‌کنیم، ما به دنبال حذف کنکور هستیم اما نه در شرایطی که تنها عده خاصی منفعت داشته باشند بلکه به دنبال شرایط برابر برای همه هستیم.



کنکور در سریال «پشت کنکوری‌ها» انگیزه و بهانه‌ای برای ازدواج بود

گذر سیاوش از آتش کنکور



علی رستگار
.....
روزنامه‌نگاری که
صندلی سینما را به
صندلی دانشگاه
تربیع می‌دهد

با احترام به همه هم‌پیش‌های عزیز که رفاقت و برادری را در حق همدیگر تمام کرده‌اند و محبت و صمیمیت میان‌شان موج می‌زند اما دست‌کم به رسم نانوشتنه و چه بسا غلط و پراهمام و کلیشه‌ای و قدیمی، نیک می‌دانیم که «از زبان ماشین درنمیداد و از باجنات هم فامیل!»،

حالا شما فکر کنید باجنات یا را از حد و حدود خود فراتر بگذارد و برای وصلت و ازدواج و فامیل شدن شما هم شرط و شروط تعیین کند! اتفاقی که در

سریال «پشت کنکوری‌ها» افتاد و مدرس آوازی به نام انارکی (محمدرضا نوروز) که به‌دلیلی سرپرست خواهرخانمش مریم بود، چه سنگ‌ها که جلوی پای سیاوش (رضا داوودنژاد) نینداخت و چه شرط‌هایی که برای داماد شدن او نگذاشت.

جالب اینجاست که این همه سختگیری در شرایطی انجام می‌شد که پسرش مجید (علی صادقی) دوست صمیمی سیاوش بود، اما انارکی پایش را در یک کفش کرده بود تا سیاوش، باجنات خودش و البته شوهرخاله مجید نشود. شرط انارکی برای ازدواج

سیاوش و مریم، رفتن سیاوش به سربازی و دریافت کارت پایان خدمت بود. سریال اصلا از انجام این شرط شروع می‌شود و سیاوش که دوسال تمام خدمت کرد و مثل مرد، طرف‌های آتش را یکی یکی خورد و سرکشید، با یک عدد کارت پایان خدمت و یک شاخه گل، در خانه انارکی (و البته مریم) را می‌زند و می‌گوید الوعده وفا. اما انارکی می‌پرسد آیا با همین کارت پایان خدمت، می‌خواهد خرج زندگی مشترک را بدهد؟ پس تکلیف شغل و خانه چه می‌شود؟ بعد از این حرف‌ها در را روی سیاوش می‌بندد، اما عاشق ما چون سریش‌تر از این حرف‌هاست و مدام یاد آن دو سال آتش خوری می‌افتد، هی زنگ در را می‌زند تا انارکی مذاکره‌اش را با او از سر بگیرد. اگر یادتان باشد تهنش این می‌شود که انارکی شرط تازه‌ای پیش روی سیاوش می‌گذارد؛ یا در یک اداره دولتی استخدام شود یا وارد دانشگاه شود و در مقام یک دانشجو ادامه تحصیل بدهد. از آنجا که استخدام دولتی، آن هم برای یک فرد دارای دیپلم (و چه بسا حتی مدارک بالاتر از این) در شرایط فعلی از محالات است (تازه قصه و سال ساخت سریال مربوط به ۱۳۸۱ است که آن زمان هم چنین چیزی ور افتاده بود)، سیاوش عزمش را برای ادامه تحصیل در دانشگاه جزم می‌کند. این‌طوری می‌شود که مهم‌ترین اثر

روزی در می‌خونم / تا پشت کنکور نمونم / تست تو کی بیشتر می‌زنه / هر کی که کلاس می‌ره / کلاس و تست و کنکور / من شب و روز درس می‌خونم / تا پشت کنکور نمونم /...»

در خود قسمت‌های مختلف سریال هم دیالوگ‌ها و صحنه‌های کنکوری زیادی وجود دارد؛ از جمله این دیالوگ بین سیاوش و مجید در قسمت اول که البته باز با بهانه و انگیزه عشقی رد و بدل می‌شود (سیاوش: این کنکور چجوریه؟ کیه؟ چند مرحله‌ایه؟ مجید: حالا به مرحله‌ای یا سه مرحله‌ای. تو با این آی کیوی بالا و سابقه درخشان افتضاح دوره دبیرستان، بری دنبال به زن دیگه بهتره‌ها!) همچنین باید به جمع شدن رفقا در یک خانه موقت

مستقل برای درس خواندن و به‌ویژه بهره‌گیری مناسب و باز هم عاشقانه تخته سیاه آغشته به انبوه معادلات ریاضی کنکوری اشاره کرد که در قسمت پایانی، محلی برای اعلام رضایت پدر مریم و کنار هم قرار گرفتن سیاوش و مریم می‌شود. هرچند پشت کنکوری‌ها، مقوله کنکور را در حد انگیزه عاشقی و ازدواج پایین می‌آورد یا بالا می‌برد اما حالا و پس از این همه سال، به‌عنوان سریالی خاطره‌انگیز به‌یاد آورده می‌شود، به‌ویژه این‌که با قصه‌ای عاشقانه. کنکوری در پس‌زمینه ماه رمضان و وقوع انواع اتفاقات در سحر و افطار و میان این دو وعده‌گاه روزه‌داران، در ماه رمضان سال ۸۱ از تلویزیون پخش می‌شد. به‌جز تماشا

جوانی بازیگرانی چون رضا داوودنژاد، برزو ارجمند، علی‌صادقی، سعید آقاخانی و رامین ناصر نصیر و حضور زنده‌یادانی چون سیروس گرجستانی و محسن قاضی‌مرادی، باید به نویسندگی (درواقع پرداخت نهایی فیلمنامه) اصغر فرهادی هم اشاره کرد. آن هم ماقبل اسکار. در ضمن اگر یادتان باشد، سارینا فرهادی، دختر بزرگ فرهادی و پریسا بخت‌آور (کارگردان سریال) هم در سریال بازی می‌کرد؛ در نقش دختر کوچک رامین (رامین ناصر نصیر) و اقدس (سحر ولدبیگی)؛ سال‌ها قبل از این‌که در نقش ترمه در فیلم «جدایی نادر از سیمین» بدرخشد و بخواید آن تصمیم تلخ و تأثیرگذار را در سکانس پایانی دادگاه بگیرد.

آمارها نشان می‌دهد به جز رفاقت، بقیه متغیرها در گذر زمان شکل و شمایل دیگری به خود می‌گیرند

غول کنکور از کجا آمده و به کجا می‌رود؟



مهدی اسماعیلی
.....
روزنامه‌نگاری که
زخمی سال‌های اوج
کنکور است

داده‌کاوی آماری ممکن است به یک نظام استدلالی قابل‌قبولی منجر نشود اما همواره از توالی آمارها و تکرار اتفاق‌ها می‌توان به دلایل یک پدیده پی برد. هرچه این بازه آماری گسترده‌تر باشد گمانه‌ها برای کشف علت آن اتفاق درست‌تر است. کنکور با سابقه‌ای بیش از نیم‌قرن برگزاری، بازه زمانی مناسبی برای این داده‌کاوی است، هرچند ما در این زمینه آن‌طور که باید آمارها را رصد نکردیم اما همین خوشه‌چینی محدود هم گزاره‌های قابل‌توجهی پیش روی ما قرار داده است؛ این‌که روایی جمعی یک نسل چطور باعث توجه زیاد به یک رشته تحصیلی می‌شود و تا جایی بالا می‌گیرد که در بازار اشتغال ایران بحران به وجود می‌آورد، یا این‌که چطور وضعیت بد معیشتی در یک دهه نگاه به آموزش عالی را تغییر می‌دهد و باعث شکل‌گرفتن کم‌رقابتی‌ترین کنکور ۵۰ سال اخیر می‌شود، یا این‌که چطور هرم جمعیتی اضافه‌شده در اواخر دهه ۵۰ به آمار ایران تمام مناسبات تحصیلی و نظام آموزشی عالی را به چالش می‌کشد.



۳

دهه ۷۰؛ در ستایش مدیر و مهندس بودن

نگاهی به آمار داوطلبان کنکور دو دهه گذشته به تفکیک رشته‌ها نشان می‌دهد آرزوی غایی دانشجویان آن سال‌ها رسیدن به مدیریت و مهندسی بوده است. البته که حضور در دوره سازندگی به معنای این است که به نوعی بازار کار این فارغ‌التحصیلان از پیش تضمین شده است و همین نکته در اقبال داوطلبان به رشته‌های انسانی و ریاضی تأثیر نبوده است. به‌عنوان مثال در کنکور ۹۹ از جمعیت یک‌میلیون و ۲۸۷ هزار نفر داوطلبان، ۴۶۰ هزار داوطلب در رشته انسانی حضور داشتند و ۳۲۰ هزار نفر در رشته‌های مهندسی. این در حالی است که در کنکور سال ۹۶ داوطلبان رشته ریاضی را تنها ۱۴۸ هزار نفر تشکیل می‌دادند و عجیب‌تر این‌که داوطلبان رشته انسانی از ۴۶۰ هزار داوطلب سال ۹۶ تنها پس از هفت سال به ۱۸۴ هزار نفر رسیدند.



۴

دهه ۸۰؛ بیشترین حاضرین در کنکور با سودای پزشک‌شدن

هرچه از جمعیت داوطلبان رشته‌های انسانی و ریاضی طی دهه اخیر کم شده، به جمعیت داوطلبان علوم تجربی اضافه شده است. دلیل همانی است که باعث افزایش داوطلبان ریاضی پیش از این تغییر مسیر شده بود؛ دلیل مهمی به نام «بازار کار». حالا سال‌هاست که علاقه داوطلبان با جذابیت‌های احتمالی رشته‌ها ملاک انتخاب نیست و به دلیل نابسامانی اقتصاد و معضل مهمی به نام بیکاری و اشتغال آنچه تعیین‌کننده تحصیلات آموزش عالی می‌شود ضمانت بازار کار خوب و آینده شغلی رشته‌های تحصیلی است. با این نگاه سخت نیست بدانیم که تا دو دهه آینده بازار کار رشته‌های پزشکی در ایران ضمانت‌شده است و همین موضوع باعث شکل‌گرفتن رقابت نفسگیری در رشته علوم تجربی این سال‌ها شده است. این موضوع البته که پیامدهای خطرناکی هم دارد. شاید در آینده‌ای نه‌چندان دور دیگر نتوان مهندسی با تجربه و کارگشته در ایران پیدا کرد!



۲

در تاریخ ۵۲ ساله کنکور برای اولین بار در سال ۵۷ نتایج به کنکور محدود شد

این‌که عمر غول کنکور به بیش از ۵۰ سال می‌رسد به این مفهوم نیست که به همین تعداد کنکور برگزار شده است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نخستین آزمون سراسری کنکور در سال ۱۳۵۸ برگزار شد و البته که تا سه سال بعد از آن همراه با انقلاب فرهنگی و تعطیلی دانشگاه‌ها کنکور هم تعطیل شد. سال ۶۱ دوباره کنکور شکل‌گرفت و در آن سال تنها برای رشته‌های پزشکی، فنی و مهندسی، کشاورزی و الهیات آزمون برگزار شد. این روند تا سال ۱۳۷۱ ادامه داشت و داوطلبان سه نوع سهمیه آزاد، منطقه‌ای و نهادهای انقلاب اسلامی داشتند.



۵

کنکور سال ۸۲ رقابتی‌ترین کنکور تا امروز بوده است

نگاهی به آمار داوطلبان کنکور طی سه دهه گذشته نظام قابل‌توجهی را پیش روی ما قرار نمی‌دهد اما پرواضح است که افزایش تعداد داوطلبان در ابتدای دهه ۸۰ را باید منسوب به همان هرم جمعیتی معروف بدانیم. هر می که ابتدای انقلاب به جمعیت ایران اضافه شد و خیلی زود با نام «دهه‌شمعی‌ها» برجسب خورد. رسیدن سن این جمعیت به آموزش عالی هم همان حوالی اواخر دهه ۷۰ و ابتدای دهه ۸۰ است. شاید به همین دلیل است که سال ۱۳۸۲، یک‌میلیون و ۳۹۹ هزار و ۹۴۳ نفر برای ورود به دانشگاه با یکدیگر رقابت کردند؛ تعدادی که تا به امروز تکرار نشده است.



۱

اولین کنکور ایران سال ۱۳۴۸ برگزار شد و ۴۷۷۰۳ نفر داوطلب در آن شرکت کردند

عمر برگزاری کنکور به‌عنوان بزرگ‌ترین آزمون ورود به دانشگاه به بیش از نیم‌قرن می‌رسد اما پیش از این تاریخ هم آزمون‌هایی برای ورود به دانشگاه صورت می‌گرفت. به این مفهوم که از همان ابتدای تأسیس دانشگاه‌ها در ایران کنکور وجود داشت و از سال ۱۳۴۲ هر دانشگاه برای جذب دانشجو به‌صورت مستقل عمل می‌کرد و این دانشگاه‌ها با گرفتن آزمون ورودی داوطلبان را می‌پذیرفتند. به گواه اسناد از اوایل دهه ۴۰ دانشگاه‌هایی همچون پلی‌تکنیک، ملی و فردوسی ساخته شدند و تا اوایل دهه ۵۰ تعداد آنها به ۱۴ دانشگاه رسید.



۶

کنکور سال ۹۵ خلوت‌ترین کنکور تا امروز بوده است

شاید بتوان حضور بالای داوطلبان ورود به دانشگاه را با نیاز جمعیتی دهه‌شمعی‌ها به آموزش عالی توجیه کرد اما بدون شک خلوت‌ترین کنکور تاریخ مولفه‌های بسیار دیگری برای توجیه دارد؛ این‌که چرا سال ۹۵ کنکور تنها با حضور ۸۶ هزار و ۱۰۹ نفر برگزار شده دلایل بسیاری دارد. به‌طورکلی ابتدای دهه ۹۰ شمسی از جمعیت داوطلبان کنکور به شکل محسوس‌ی کاسته شد، برخی این موضوع را به سخت‌شدن معیشت، تعداد بالای فارغ‌التحصیلان بیکار و نیاز بازار کار به داشتن مهارت به‌جای سواد می‌دانند که البته دلایل قابل‌قبولی به نظر می‌رسد. دهه‌ای که دیگر کسی به داشتن مدرک دانشگاهی تافخر نمی‌کند.